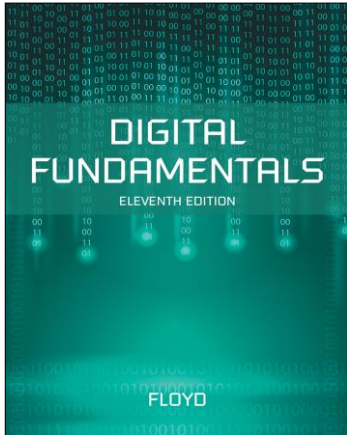

Digital Fundamentals

ELEVENTH EDITION

Rozdział 2

Systemy liczbowe,
operacje i kody

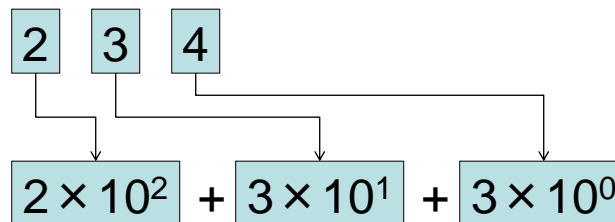
>>> Jakie znamy systemy liczbowe?

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-1

1

Pozycyjno-wagowe systemy liczbowe

System dziesiętny

Symbole: 0, 1, ..., 9

Podstawa: 10

Wagi: 10^5 10^4 10^3 10^2 10^1 10^0 Wagi dla ułamka dziesiętnego: 10^2 10^1 10^0 , 10^{-1} 10^{-2} 10^{-3}

separator części ułamkowej
(w Polsce: przecinek)

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-2

2

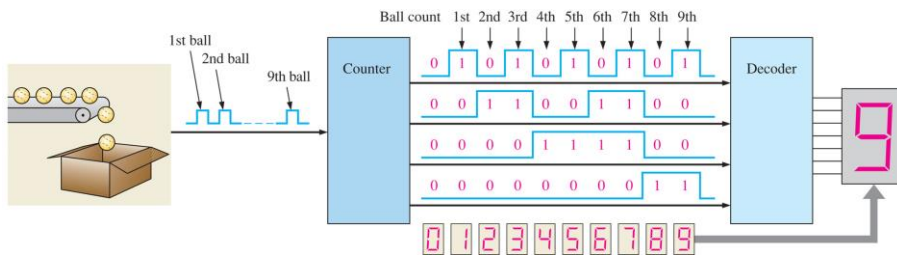
TABLE 2-1

Decimal Number	Binary Number			
0				0
1				1
2			1	0
3			1	1
4		1	0	0
5		1	0	1
6		1	1	0
7		1	1	1
8	1	0	0	0
9	1	0	0	1
10	1	0	1	0
11	1	0	1	1
12	1	1	0	0
13	1	1	0	1
14	1	1	1	0
15	1	1	1	1

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

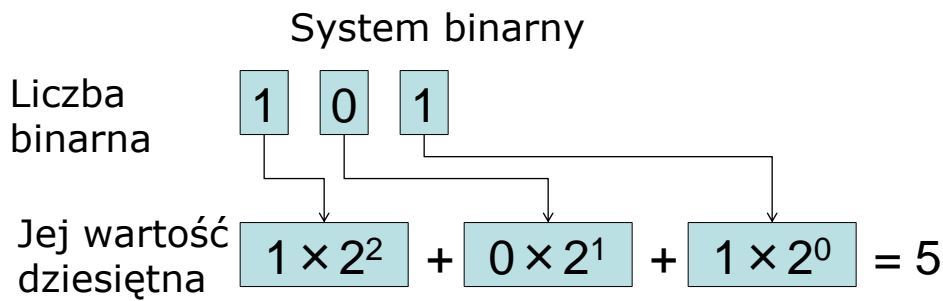
slajd 2-3

3

Rys 2-1 Ilustracja prostej aplikacji licznika binarnegoBased on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-4

4

Symbole: 0, 1

Podstawa: 2

Wagi: $2^5 \ 2^4 \ 2^3 \ 2^2 \ 2^1 \ 2^0$

Wagi dla ułamka binarnego: $2^2 \ 2^1 \ 2^0, 2^{-1} \ 2^{-2} \ 2^{-3}$

separator części ułamkowej
(w Polsce: przecinek)

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-5

5

Tabela 2-2 Wagi w systemie binarnym

TABLE 2-2									
Binary weights.									
Positive Powers of Two (Whole Numbers)									Negative Powers of Two (Fractional Number)
2^8	2^7	2^6	2^5	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0	2^{-1}
256	128	64	32	16	8	4	2	1	1/2
									0.5
									2^{-2}
									0.25
									2^{-3}
									0.125
									2^{-4}
									0.625
									2^{-5}
									0.03125
									2^{-6}
									0.015625

Konwersja liczby binarnej na dziesiętną

$$1101101_2 = 2^6 + 2^5 + 2^3 + 2^2 + 2^0 = 64 + 32 + 8 + 4 + 1 = 109$$

$$0,1011_2 = 2^{-1} + 2^{-3} + 2^{-4} = 0,5 + 0,25 + 0,625 = 0,6875$$

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-6

6

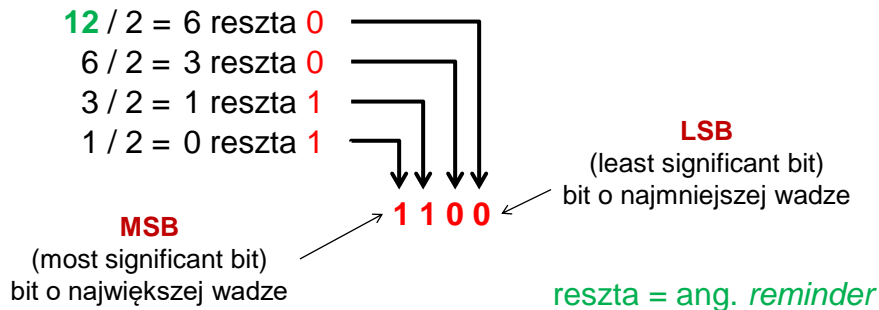
Konwersja liczby dziesiętnej na binarną

1. Przez **rozbitcie na sumę wag**, np.:

$$9 = 8 + 1 = 2^3 + 2^0 = 1001_2$$

$$0,625 = 0,5 + 0,125 = 2^{-1} + 2^{-3} = 0,101_2$$

2. Metodą **dzielenia (z resztą) przez 2** (dla liczby całkowitej)

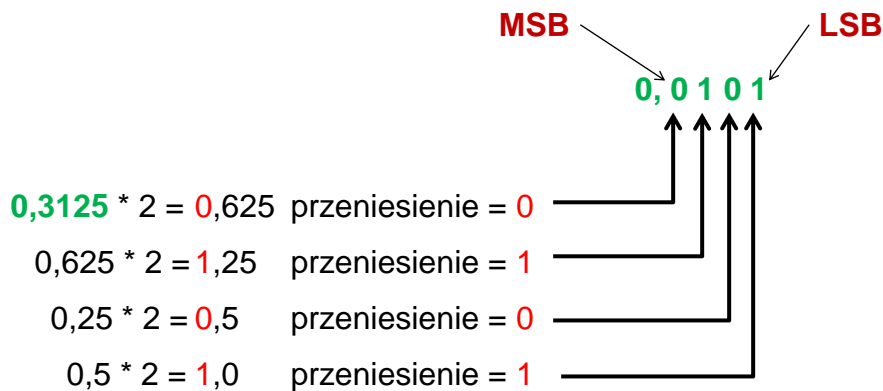
Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-7

7

Konwersja liczby dziesiętnej na binarną, cd.

3. Metodą **mnożenie przez dwa** (dla ułamka binarnego)

przeniesienie = ang. *carry*

>>> Operacje na bitach

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-8

8

Operacje na liczbach binarnych

takie jak: dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie
są przeprowadzane w **sposób analogiczny do operacji
w systemie dziesiętnym**

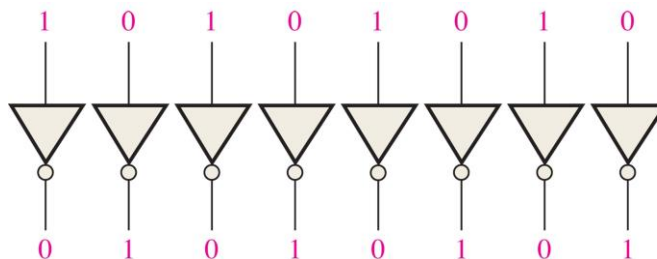
$0 + 0 = ?$	$0 - 0 = ?$	$0 * 0 = ?$
$0 + 1 = ?$	$0 - 1 = ?$	$0 * 1 = ?$
$1 + 0 = ?$	$1 - 0 = ?$	$1 * 0 = ?$
$1 + 1 = ?$	$1 - 1 = ?$	$1 * 1 = ?$
$1 + 1 + 1 = ?$	$1010 + 101 = ?$	$1010 * 101 = ?$
$1 + 1 + 1 + 1 = ?$	$1010 - 101 = ?$	$1010 / 100 = ?$

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-9

9

Rys 2-2 Przykład inwerterów używanych do uzyskania uzupełnienia do 1 dla liczby 8-bitowej.

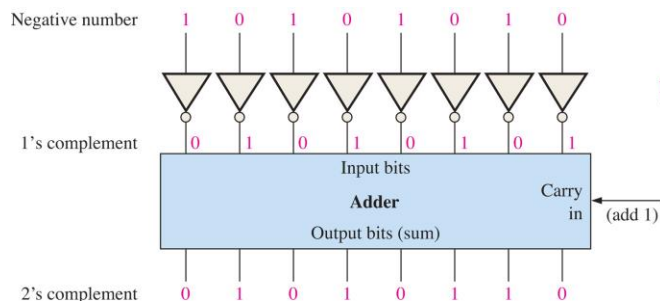
Uzupełnieniem liczby binarnej do 1 nazywamy liczbę, której wszystkie bity mają wartości odwrotne.

(ang. **1's complement of the binary number**)

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-10

10

Rys. 2-3 Przykład uzupełnienia liczby binarnej do 1 i do 2

Uzupełnieniem liczby binarnej do 2 nazywamy liczbę, która powstaje po zwiększeniu o jeden uzupełnienia liczby do 1.

(ang. **2's complement of the binary number**)

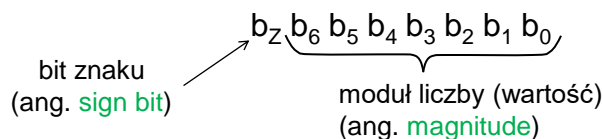
Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-11

11

Formy kodowania liczb binarnych ze znakiem (ang. **signed binary numbers**)

Pierwszy bit liczby (MSB) przeznaczamy na znak – jest to tzw. **bit znaku** (po którym rozpoznajemy, czy liczba jest ujemna ($b_z=1$), czy dodatnia ($b_z=0$))

Kody **znak-moduł (ZM)**

- pierwszy bit liczby określa znak (0 dla liczb dodatnich, 1 dla ujemnych),
pozostałe to wartość liczby

Kod **uzupełnień do 1 (U1)**

- liczba ujemna jest uzupełnieniem do 1 liczby dodatniej

Kod **uzupełnień do 2 (U2)**

- liczba ujemna jest uzupełnieniem do 2 liczby dodatniej

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-12

12

Wartości dziesiętne liczb binarnych ze znakiem

ZM	+/-	2 ⁶	2 ⁵	2 ⁴	2 ³	2 ²	2 ¹	2 ⁰
	1	0	0	1	0	1	0	1

$$10010101_{\text{ZM}} = - (16 + 4 + 1) = -21$$

U1	-2 ⁷	2 ⁶	2 ⁵	2 ⁴	2 ³	2 ²	2 ¹	2 ⁰
	0	0	0	1	0	1	1	1

$$0001_0111_{\text{U1}} = 16 + 4 + 2 + 1 = 23$$

$$1110_1000_{\text{U1}} = (-128 + 64 + 32 + 8) + \mathbf{1} = - 23$$

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-13

13

Wartości dziesiętne liczb binarnych ze znakiem, cd.

U2	-2 ⁷	2 ⁶	2 ⁵	2 ⁴	2 ³	2 ²	2 ¹	2 ⁰
	0	0	0	1	0	1	1	1

$$0001_0111_{\text{U2}} = 16 + 4 + 2 + 1 = 23$$

$$1110_1001_{\text{U2}} = (-128 + 64 + 32 + 8 + 1) = - 23$$

Zaleta U2: liczby dodatnie i ujemne przelicza się na wartość dziesiętną w ten sam sposób

>>> Po co nam liczby rzeczywiste? Jak je kodować?

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-14

14

Liczby zmiennoprzecinkowe (ang. **floating point numbers**)

32 bity		
Znak (sign S)	Wykładnik (cecha) (exponent E)	Mantysa (ułamek) (mantissa, fraction F)
1 bit	8 bitów	23 bity

➤ Wykładnik (cecha) jest spolaryzowany (zapisywany w kodzie z nadmiarem), tzn. zapisujemy wartość zwiększoną o 127 (**bias** = 127)

➤ Mantysa jest liczbą z zakresu [1,2), przy czym wiodącą jedynkę pomijamy – dla liczby 32-bitowej mantysa ma więc efektywnie 24 bity

Obliczanie wartości 32-bitowej liczby zmiennoprzecinkowej

$$FP = (-1)^S (1 + F)(2^{E-bias})$$

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-15

15

32 bity		
Znak (sign S)	Wykładnik (cecha) (exponent E)	Mantysa (ułamek) (mantissa, fraction F)
1 bit	8 bitów	23 bity

$$FP = (-1)^S (1 + F)(2^{E-bias})$$

$bias = 127$

Przykład zadania: Zakoduj podaną liczbę dziesiętną do formatu 32-bitowej liczby zmiennoprzecinkowej

$$3,248 \times 10^4 = 32'480 =$$

$$111\ 1110\ 1110\ 0000_2 =$$

$$1,11\ 1110\ 1110\ 0000_2 \times 2^{14}$$

$$S = 0 \quad (\text{liczba jest dodatnia})$$

$$E = 14 + 127 = 1000\ 1101_2$$

$$F = 11\ 1110\ 1110\ 0000_2$$

0	1000 1101	111 1101 1100 0000 0000 0000
----------	------------------	-------------------------------------

Przykład zadania: oblicz wartość binarną i dziesiętną liczby zmiennoprzecinkowej:

0 1001_1000 100_0010_0010_0011_1000_0000

Przykład zadania: zapisz w postaci 32-bitowej liczby zmiennoprzecinkowej liczbę dziesiętną 132,6125.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-16

16

Standard dla operacji na liczbach zmiennoprzecinkowych

IEEE Std 754™-2008 - IEEE Standard for Floating-Point Arithmetic

parametr	binary16	binary32	binary64	binary128
całkowita liczba bitów	16	32	64	128
bit znaku (S)	1	1	1	1
liczba bitów wykładnika (E)	5	8	11	15
liczba bitów mantysy (F)	10	23	52	112
polaryzacja wykładnika (bias)	15	127	1023	16383

Prosto opisane: http://eduinf.waw.pl/inf/alg/006_bin/0022.php

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-17

17

Kodowanie liczb zmiennoprzecinkowych wg IEEE Std. 754

32 bity			
Znak (sign S)	Wykładnik (cecha) (exponent E)	Mantysa (ułamek) (mantissa, fraction F)	Wartość / znaczenie
1 bit	8 bitów	23 bity	
S	1111_1111	$F > 0$	qNaN sNaN*
S	1111_1111	$F = 0$	$(-1)^S \times (+\infty)$
S	$1 \leq E \leq 2^8 - 2$	F	$(-1)^S \times (1+F) \times 2^{(E-bias)}$
S	0000_0000	$F > 0$	$(-1)^S \times (0+F) \times 2^{(E-bias)}$ liczba zdenormalizowana (ang. subnormal number)
S	0000_0000	$F = 0$	$(-1)^S \times (+0)$

* quiet | signaling Not-A-Number

qNaN ma MSB mantysy równy 1, np. 0 1111_1111 1010_1000_...

sNaN ma MSB mantysy równy 0, np. 1 1111_1111 0010_0100_...

bit znaku jest ignorowany

>>> Jakie dodajemy liczby binarne ze znakiem?

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-18

18

Operacje arytmetyczne na liczbach ze znakiem

Dodawanie; suma = dodajna + dodajnik (składniki)

Addition; sum = addend + augend

$\begin{array}{r} 7 \\ + 4 \\ \hline 11 \end{array}$	$\begin{array}{r} 0000_0111 \\ + 0000_0100 \\ \hline 0000_1011 \end{array}$	<p>dodanie dwóch liczb dodatnich daje wynik dodatni</p>
$\begin{array}{r} 15 \\ + -6 \\ \hline 9 \end{array}$	$\begin{array}{r} 0000_1111 \\ + 1111_1010 \\ \hline 1\ 0000_1001 \end{array}$	<p>dodanie mniejszej liczby ujemnej daje wynik dodatni (przeniesienie ignorujemy)</p>
$\begin{array}{r} 16 \\ + -24 \\ \hline -8 \end{array}$	$\begin{array}{r} 0001_0000 \\ + 1110_1010 \\ \hline 1111_1000 \end{array}$	<p>dodanie większej liczby ujemnej daje wynik ujemny zakodowany w U2</p>

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-19

19

Operacje arytmetyczne na liczbach ze znakiem, cd.

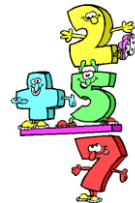
$\begin{array}{r} -5 \\ + -9 \\ \hline -14 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1111_1011 \\ + 1111_0111 \\ \hline 1\ 1111_0010 \end{array}$	<p>dodanie dwóch liczb ujemnych daje wynik ujemny (przeniesienie ignorujemy)</p>
$\begin{array}{r} 125 \\ + 58 \\ \hline 183 \end{array}$	$\begin{array}{r} 0111_1101 \\ + 0011_1010 \\ \hline 1\ 011_0111 \end{array}$	<p><u>UWAGA:</u> przekroczenie zakresu (ang. <u>overflow</u>) – rozpoznawane przez <u>niepoprawny bit znaku</u>; wartość jest również niepoprawna</p>

Przykładowe zadanie. Wykonaj działania na liczbach całkowitych ze znakiem:

$$0011_0011 + 1011_1111 = ?$$

$$1011_1111 + 0110_0011 = ?$$

$$0011_0011 + 1011_1111 + 0110_0011 = ?$$

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-20

20

Operacje arytmetyczne na liczbach ze znakiem, cd.

Odejmowanie; różnica = odjemna – odjemnik

Substraction; difference = minuend - subtrahend

Odejmowanie liczb binarnych ze znakiem polega na dodaniu liczby przeciwnej w kodzie U2.

Dlatego tak lubimy U2.

Wykonaj działanie:

$$0100_0111 - 0101_1000 = ?$$

Kiedy przy odejmowaniu
wystąpi przekroczenia
zakresu?

UWAGA: znak podkreślenia jest stosowany **wyłącznie w celu poprawienia czytelności** liczb binarnych! Nie jest to żaden standard, choć niektóre języki opisu sprzętu HDL pozwalają na taki zapis (np. Verilog)

>>> Jakie znamy metody mnożenia?

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-21

21

Operacje arytmetyczne na liczbach ze znakiem, cd.

Mnożenie; iloczyn = mnożna × mnożnik (czynniki)

Multiplication; product = multiplicand × multiplier

1. Metoda bezpośredniego dodawania (ang. **direct_addition**)

Iloczyn powstaje poprzez dodanie pierwszego czynnika odpowiednią liczbę razy

2. Metoda iloczynów częściowych (ang. **partial product**)

$$\begin{array}{r} 239 \\ \times 123 \\ \hline 717 \\ + 478 \\ + 239 \\ \hline 29397 \end{array}$$

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-22

22

Metoda iloczynów częściowych (U2)

$$\begin{array}{r} 01010011_{U2} \\ \times 11000101_{U2} \\ \hline \end{array}$$

1. Określ znaki czynników i iloczynu
2. Liczby ujemne przekonwertuj na dodatnie
3. Wykonaj mnożenie
4. Jeżeli znak iloczynu ma być ujemny, przekonwertuj wynik na liczbę przeciwną (**liczba bitów wyniku jest za zwyczaj dwa razy większa od liczby bitów czynników**)

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-23

23

$$01010011_{U2} \times 11000101_{U2}$$

1. Znaki czynników różne
2. 11000101 -> 00111011
-> iloczyn ujemny

3. Obliczenia

1010011	
\times 0111011	
<hr/>	
1010011	#1 iloczyn częściowy
+ 1010011	#2 iloczyn częściowy
<hr/>	
11111001	suma #1 i #2
+ 0000000	#3 iloczyn częściowy
<hr/>	
11111001	suma #1, #2, #3
+ 1010011	#4 iloczyn częściowy
<hr/>	
1001100100001	iloczyn

4. 0001 0011 0010 0001 -> 1110 1100 1101 1111

Podobne zadanie może być na sprawdzianie wstępnym do laboratorium i egzaminie.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-24

24

Metoda mnożenia rosyjskich chłopów

Wynik przepołowienia pierwszego czynnika	Podwajane sumy drugiego czynnika	Wielokrotności drugiego czynnika
57	384	= 1 · 384
28	768	= 2 · 384
14	1536	= 4 · 384
7	3072	= 8 · 384
3	6144	= 16 · 384
1	12288	= 32 · 384
	21888	

Opisany w tym punkcie algorytm mnożenia dwóch liczb jest znany pod nazwą metody rosyjskich chłopów, gdyż odwiedzający Rosję w XIX wieku spotykali się tam z jego powszechnym stosowaniem. Znany był już jednak egipskim matematykom 1800 lat p.n.e. Ciekawe jest to, że w działaniach w nim wykonywanych korzysta się (niejawnie jednak) z przedstawienia jednej z liczb w systemie binarnym. Zatem idea takiego rozkładu liczby w obliczeniach pojawiła się w sposób naturalny na długo przed wykorzystaniem jej w arytmetyce komputerowej.

<http://mmsyslo.pl/Materialy/Ksiazki-i-podreczniki/Ksiazki/Ksiazka-Piramidy-szyszki-i>

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-25

25

Operacje arytmetyczne na liczbach ze znakiem, cd.

Dzielenie; iloraz = dzielna / dzielnik

Division; quotient = dividend / divisor

Dzielenie może być w najprostszych algorytmach realizowane jako wielokrotne **odejmowanie dzielnika o dzielnej** (i sprawdzanie, czy wynik jest większy od zera) lub jako odejmowanie i przesuwanie dzielnika (jak w dzieleniu „pod kreskę”).

Kroki przy dzieleniu liczb ze znakiem kodowanych w U2 są analogiczne do stosowych przy mnożeniu.

Dzielenie jest najbardziej złożonym z podstawowych działań arytmetycznych

>>> System szesnastkowy.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-26

26

TABLE 2-3

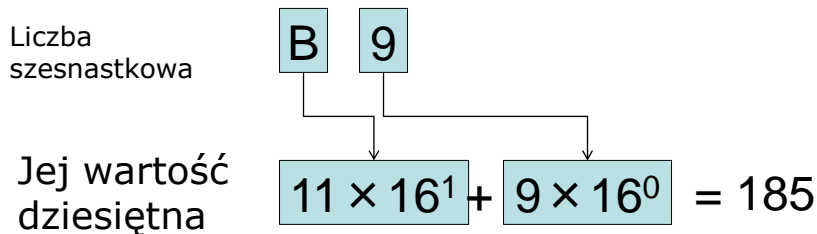
Decimal	Binary	Hexadecimal
0	0000	0
1	0001	1
2	0010	2
3	0011	3
4	0100	4
5	0101	5
6	0110	6
7	0111	7
8	1000	8
9	1001	9
10	1010	A
11	1011	B
12	1100	C
13	1101	D
14	1110	E
15	1111	F

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-27

27

System szesnastkowy (heksadecymalny)

Symbole: 0, 1, ..., 9, A, B, C, D, E, F

Podstawa: 16

Wagi: 16^5 16^4 16^3 16^2 16^1 16^0 Wagi dla ułamka: 16^2 16^1 16^0 , 16^{-1} 16^{-2} 16^{-3}

separator części ułamkowej
(w Polsce: przecinek)

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-28

28

Konwersja liczby binarnej na szesnastkową i odwrotnie

$$\underbrace{1100}_{C} \underbrace{1010}_{A} \underbrace{0101}_{5} \underbrace{0111}_{7}_2 = \text{CA57}_{16}$$

Tradycyjny zapis w językach programowania: 0xCA57

Uzupełnienie do dwóch liczby szesnastkowej:

HEX -> BIN -> U2 -> HEX

Przykładowe zadania:

Przekształć liczbę szesnastkową 0xCA58 na system dziesiętkowy i binarny.

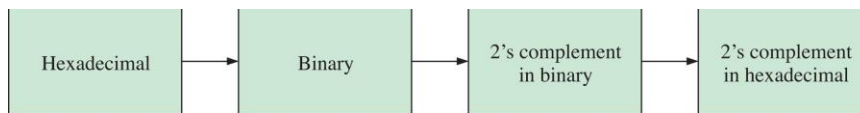
Zapisz 16-bitową liczbę -124 w systemie szesnastkowym w kodzie uzupełnień do 2.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

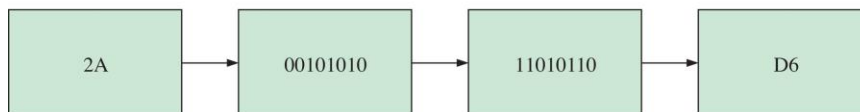
slajd 2-29

29

Rys. 2-4 Uzupełnienie do 2 liczby szesnastkowej, metoda pierwsza.

Example:

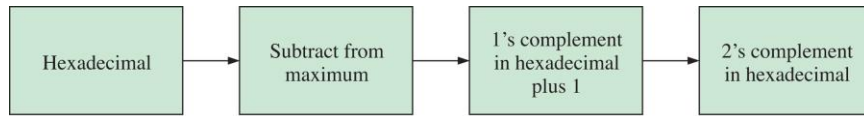

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

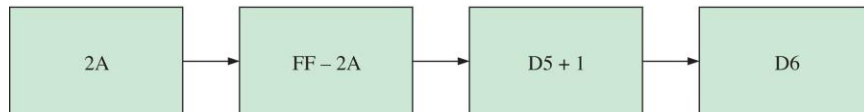
slajd 2-30

30

Rys. 2-5 Uzupełnienie do 2 liczby szesnastkowej, metoda druga.

Example:

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

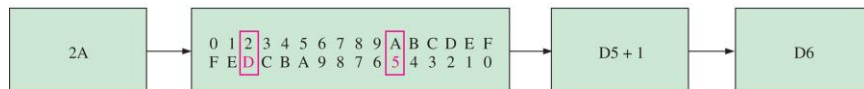
slajd 2-31

31

Rys. 2-6 Uzupełnienie do 2 liczby szesnastkowej, metoda trzecia.

Example:

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-32

32

System ósemkowy (oktalny)

Liczba
ósemkowa

7 6

Jej wartość
dziesiętna

$$7 \times 8^1 + 6 \times 8^0 = 62$$

Symbole: 0, 1, ..., 7

Podstawa: 8

Wagi: 8^5 8^4 8^3 8^2 8^1 8^0

Wagi dla ułamka ósemkowego: 8^2 8^1 8^0 , 8^{-1} 8^{-2} 8^{-3}

separator części ułamkowej
(w Polsce: przecinek)

>>> Gdzie jest używany system ósemkowy?

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-33

33

TABLE 2-4

Octal/binary conversion.

Octal Digit	0	1	2	3	4	5	6	7
Binary	000	001	010	011	100	101	110	111

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-34

34

Kod BCD – system dziesiętny zakodowany dwójkowo (ang. **Binary Coded Decimal**)

TABLE 2-5

Decimal/BCD conversion.

Decimal Digit	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
BCD	0000	0001	0010	0011	0100	0101	0110	0111	1000	1001

35 = 0011_0101_{BCD}

98 = 1001_1000_{BCD}

Kody binarne od 1010 do 1111 - zabronione

Packed BCD – dwie cyfry w jednym bajcie (8 bitów)

Zadanie: zapisz w kodzie BCD liczbę dziesiętną 120

>>> Czy są kody inne niż pozycyjno-wagowe?

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-35

35

Kod Gray'a

TABLE 2-6

Four-bit Gray code.

Decimal	Binary	Gray Code	Decimal	Binary	Gray Code
0	0000	0000	8	1000	1100
1	0001	0001	9	1001	1101
2	0010	0011	10	1010	1111
3	0011	0010	11	1011	1110
4	0100	0110	12	1100	1010
5	0101	0111	13	1101	1011
6	0110	0101	14	1110	1001
7	0111	0100	15	1111	1000

Każda kolejna pozycja w kodzie Gray'a różni się od poprzedniej **tylko jednym bitem**

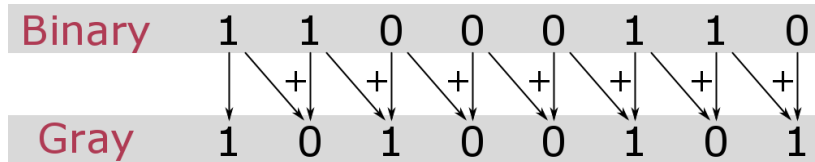
Kod **Gray'a nie jest kodem ważonym**, pozycje bitów nie mają odpowiadających im wag.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-36

36

Konwersja liczby binarnej do kodu Gray'a

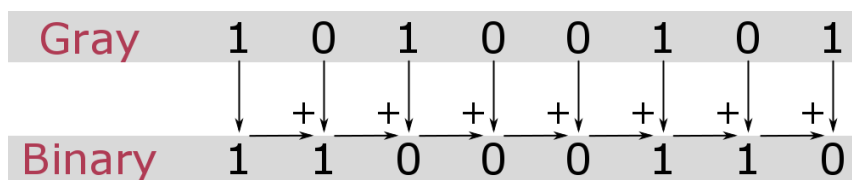
1. Przepisz MSB
2. Dodaj każdy bit liczby w postaci binarnej do swojego sąsiada. Zignoruj bity przeniesienia

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-37

37

Konwersja liczby w kodzie Gray'a do postaci binarnej

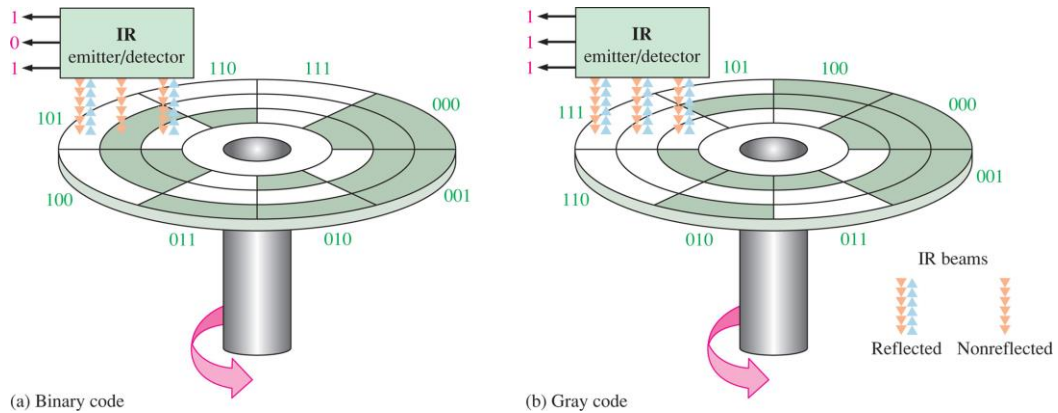
1. Przepisz MSB
2. Dodaj kolejny bit liczby w kodzie Gray'a do otrzymanego wcześniej wyniku. Zignoruj przeniesienia. Powtórz dla kolejnych bitów.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-38

38

Rys. 2-7 Uproszczona ilustracja pokazująca, jak zastosowanie kodu Gray'a rozwiązuje problem błędów w enkoderach pozycyjnych. Konceptcja jest przedstawiona na przykładzie trzech bitów; większość enkoderów używa ponad 10 bitów w celu osiągnięcia lepszej rozdzielczości.

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-39

39

American Standard Code for Information Interchange (ASCII).

TABLE 2-7

American Standard Code for Information Interchange (ASCII).

Control Characters				Graphic Symbols											
Name	Dec	Binary	Hex	Symbol	Dec	Binary	Hex	Symbol	Dec	Binary	Hex	Symbol	Dec	Binary	Hex
NUL	0	0000000	00	space	32	0100000	20	@	64	1000000	40	'	96	1100000	60
SOH	1	0000001	01	!	33	0100001	21	A	65	1000001	41	a	97	1100001	61
STX	2	0000010	02	"	34	0100010	22	B	66	1000010	42	b	98	1100010	62
ETX	3	0000011	03	#	35	0100011	23	C	67	1000011	43	c	99	1100011	63
EOT	4	0000100	04	\$	36	0100100	24	D	68	1000100	44	d	100	1100100	64
ENQ	5	0000101	05	%	37	0100101	25	E	69	1000101	45	e	101	1100101	65
ACK	6	0000110	06	&	38	0100110	26	F	70	1000110	46	f	102	1100110	66
BEL	7	0000111	07	'	39	0100111	27	G	71	1000111	47	g	103	1100111	67
BS	8	0001000	08	(40	0101000	28	H	72	1001000	48	h	104	1101000	68
HT	9	0001001	09)	41	0101001	29	I	73	1001001	49	i	105	1101001	69
LF	10	0001010	0A	*	42	0101010	2A	J	74	1001010	4A	j	106	1101010	6A
VT	11	0001011	0B	+	43	0101011	2B	K	75	1001011	4B	k	107	1101011	6B
FF	12	0001100	0C	,	44	0101100	2C	L	76	1001100	4C	l	108	1101100	6C
CR	13	0001101	0D	-	45	0101101	2D	M	77	1001101	4D	m	109	1101101	6D
SO	14	0001110	0E	.	46	0101110	2E	N	78	1001110	4E	n	110	1101110	6E
SI	15	0001111	0F	/	47	0101111	2F	O	79	1001111	4F	o	111	1101111	6F
DLE	16	0010000	10	0	48	0110000	30	P	80	1010000	50	p	112	1110000	70
DC1	17	0010001	11	1	49	0110001	31	Q	81	1010001	51	q	113	1110001	71
DC2	18	0010010	12	2	50	0110010	32	R	82	1010010	52	r	114	1110010	72
DC3	19	0010011	13	3	51	0110011	33	S	83	1010011	53	s	115	1110011	73
DC4	20	0010100	14	4	52	0110100	34	T	84	1010100	54	t	116	1110100	74
NAK	21	0010101	15	5	53	0110101	35	U	85	1010101	55	u	117	1110101	75
SYN	22	0010110	16	6	54	0110110	36	V	86	1010110	56	v	118	1110110	76
ETB	23	0010111	17	7	55	0110111	37	W	87	1010111	57	w	119	1110111	77
CAN	24	0011000	18	8	56	0111000	38	X	88	1011000	58	x	120	1111000	78
EM	25	0011001	19	:	57	0111001	39	Y	89	1011001	59	y	121	1111001	79
SUB	26	0011010	1A	:	58	0111010	3A	Z	90	1011010	5A	z	122	1111010	7A
ESC	27	0011011	1B	:	59	0111011	3B	[91	1011011	5B	[123	1111011	7B
FS	28	0011100	1C	<	60	0111100	3C	\	92	1011100	5C	\	124	1111100	7C
GS	29	0011101	1D	=	61	0111101	3D]	93	1011101	5D]	125	1111101	7D
RS	30	0011110	1E	>	62	0111110	3E	^	94	1011110	5E	^	126	1111110	7E
US	31	0011111	1F	?	63	0111111	3F	_	95	1011111	5F	_	127	1111111	7F

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd , PEARSONS 2015

slajd 2-40

40

Kody detekcji błędów (ang. **error codes**)

TABLE 2-8

The BCD code with parity bits.

Even Parity		Odd Parity	
P	BCD	P	BCD
0	0000	1	0000
1	0001	0	0001
1	0010	0	0010
0	0011	1	0011
1	0100	0	0100
0	0101	1	0101
0	0110	1	0110
1	0111	0	0111
1	1000	0	1000
0	1001	1	1001

Kod BCD z bitami
parzystości

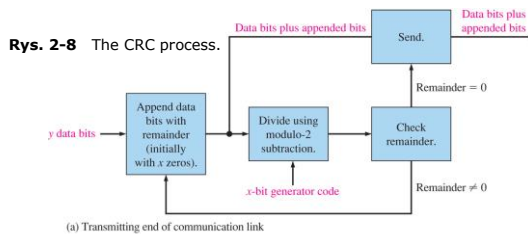
Dodanie bitu parzystości umożliwia
wykrycie **pojedynczego** błędu w bajcie
(np. w podczas transmisji danych)

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

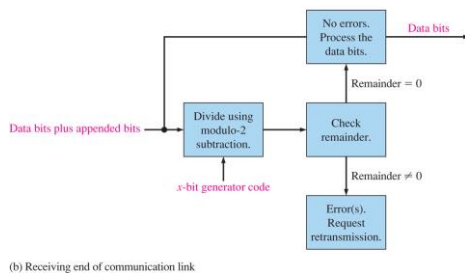
slajd 2-41

41

CRC – cykliczny kod nadmiarowy (ang. **Cyclic Redundancy Check**)

Umożliwia detekcję błędów
wielobitowych w transmisji danych

Kod Hamminga – **detekcja i korekcja**
błędów

Based on materials for *Digital Fundamentals*, Eleventh Edition, Thomas L. Floyd, PEARSONS 2015

slajd 2-42

42